

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2012 balandis Nr.36

Nuotraukoje: pavasaris kieme kovo 31 d.

Ant ištiestų delnų – pavasaris. Ant vėjo draikomų plaukų – pavasaris. Net namų stiklai šviečia moterų nuvalyti prieš Velykas – pavasaris. Ir nesvarbu, kad permainingas vėjas dar į akis drebia sniegą, kad dar reikia autis guminius batus – vis tiek jau pavasaris. Pavasariu galim alsuoti visi ir pasiimti iš jo tai, ko kiekvienam labiausiai reikia: kas saulės spindulį, kas šilto vėjo gūšį, kas pirmąjį žiedą. Ir už nieką čia nereikia mokėti, tik mokėkim pasiimt ir nepamest – pavasario...

Galime džiaugtis, kad pavasarį mūsų neužgriūva tokie darbai, kurie daug jėgų pareikalaudavo iš mūsų mamų ar močiucių. Kad ir pavasarinis žlugtas. Skaitau štai tokį posakį: „Parvažiavus pridirbo šarmo, visos žiemos žlugtą apimerkė – vėl bus skalbimo“. Skalbimo procesas buvo didelis ir sunkus darbas. Juk pavasarį tekdavo visos žiemos žlugtą išskalbti. Už mus šį darbą jau seniai automatinės skalbyklės bene kiekvieną savaitę sėkmingai atlieka. Nereikia mums ir duonkepio pečiaus kurti, kad pyragų išsikeptume, ir pusę dienos pirties kūrenti, vandens prinešti, kad prieš Velykas išsipraustume, ir daug kitų darbų nebereikia daryti... Todėl turime daugiau laiko tiesiog džiaugtis pavasariu, ko visiems ir linkiu. Juk, kaip rašė H.D Toras – „Spręskime apie savo sveikatą iš to, kaip džiauگیamės rytu ir pavasariu“.

Danguolė Grabauskienė

Balandžio mėnesio jubiliejai SVEIKINAME!

70 metų jubiliejų švenčia Ona Janulienė iš Šeimaties kaimo;
75 - eri sukanka tauragniškei Angelei Danguolei Ivonienei ir Aloyzai Genovaitei Rubinaitei iš Maleckažemio;
80 metų jubiliejų švenčia tauragniškęs Marijona Šaltenienė ir Valerija Salickienė bei **Jonas Šinkūnas** iš Taurapilio kaimo;
85 – eri sukanka tauragniškiams Juozapui Danauskui, Elžbietai Dindienei, Fortūnui Lekavičiui ir Genovaitei Sidabrienei;
90 metų jubiliejų švenčia tauragniškę Veronika Gimbutytė.

KVIEČIAME

Balandžio 21 d., šeštadienį, jau tradicine tapusi pavasarinė aplinkos švarinimo akcija „Darom“ vėl pakvies lietuvius telktis šalies švarinimui.

Tauragniškiečiai kviečiami rinktis **balandžio 19 d. 14 val.** prie parduotuvės (kaip ir pernai). Būtų gerai, jei pasiimtume pirštines, o maišais šiukšlėms pasirūpins seniūnija. Būkime aktyvūs! Rūpinkimės savo miestelio švara.

Gegužės 5 d. 16 val. Tauragnų kultūros centre - šventinis koncertas, skirtas Motinos dienai. Koncertuos mokyklos ir kultūros centro dainininkai.

Gegužės 19 d. – Gitarų muzikos festivalis „Alyvoms žydint“. Dalyvaus svečiai iš Vilniaus, Ignalinos, Utenos r.

TEŠIAME PASAKOJIMUS APIE MŪSŲ KAIMUS. ŠUMINAI

Nijolė Šuminienė

Lietuvos Aukštaitijos nacionaliniame parke yra daug lankytinų vietų, apsuptų legendomis ir akis veriančiu gamtos grožiu. Pusiasaly, prie Baluošo ežero, apsuptas miškų stūkso Šuminų kaimas, skaičiuojantis ne vieną šimtmetį. Pirmą kartą susipažinau su šiuo kaimu beveik prieš 30 metų. Labiausiai tuomet nustebau, kad visi kaimo gyventojai - Šuminai. Čia sutikau daug puikių žmonių, turinčių nepaprastai turtingą dvasinį pasaulį. Klausydavausi jų prisiminimų apie prabėgusią vaikystę, jaunystės metus, kaimo tradicijas, sunkius išgyvenimus įvairiu istoriniu laikmečiu ir galvodavau, kad tai - neįkainojamas istorinis turtas ne tik mums, bet ir ateinančiom kartom.

Man teko bendrauti su vyro broliu Antanu Šuminu. Tai - šviesios atminties asmenybė: inteligentiškas, mylėjęs ir supratęs žmones, visuomet skubėjęs jiems į pagalbą, matęs ir supratęs gamtos grožį, bet, svarbiausia, prisiminimus apie vaikystę, ganymo tradicijas, pievų ir salų pavadinimus, gegužines, žmonių pravardes vaizdžiai aprašė tarmiška kalba. Džiugu, jog visa tai neliko užmarštyje, o surinko ir atgaivino Antano Šumino anūkė Birutė Šuminaitė - Vijeikienė. Šiandieną patys artimiausi Antano Šumino giminės turi atspausdintus jo prisiminimus „Šuminų Šuminai“. Ištrauką iš jų pateikiu laikraščio skaitytojams.

**Autentiška pirkia kaime, šiandien čia įrengtas muziejus
Šuminų Šuminai**

„Ten, kur į vieną tašką subėga Ignalinos, Švenčionių ir Utenos rajonų ribos, kur Baluošo smaragdinės bangos iš pietų ir rytų pusės pasvirusių gluosnių šakas teliūskuodamos dūžta į smėlėtą krantą, o vingrių kilpų nėrinius tylioji Būkos upė Adomaragyje tarp alksnių slepia lyg paslaptį šventą, pušų, žilvičių ir klevų pavėsy, jau gerokai apsnūdęs, niūkso Šuminų kaimelis. Šiandieniniai jo gyventojai, mygami metų naštos, mažai domisi savo įsikūrimo šiame įstabaus grožio kampelyje aplinkybėmis.

XVIII a. į piečiausią Ažvinčių girios pakraštį prie Baluošo ežero iš Laukstenių kaimo buvo atkeldinta eigulio Antano Šumino aštuonių asmenų šeimyna: jis su žmona, sūnus Kazimieras ir Kristupas, dukterys Rozalija su Juozapota bei

šeimos galvos broliai Benediktas ir Andrius. Čia įsikūrę pirmieji Šuminai valdė 21 ha žemės, už tai kasmet mokėjo Ažvinčių dvarui po 124 zlotus činčo. Pagal inventoriaus knygas galim manyti, jog Šuminų pradininkas čia įsikūrė 1733 – 1784 m. 1830 m. Ažvinčių inventoriaus knygų įrašai rodo, kad šiuo laikotarpiu eiguliauja buvusio eigulio Antano sūnus Kazimieras, o jo šeimynoje - net šešiolika asmenų: žmona Marijona, sūnus Antanas, dukterys Domicėlė ir Ona, dėdė Andrius su žmona Pranciška bei vaikais Vincu, Motiejumi, Mataušu, Marsele ir Uršule, kitas dėdė Benediktas su žmona Agnieška ir vaikais Silvestru ir Rozalija. Sodybą jau sudarė dvi pirkios, du svirnai, septyni tvartai, vienas kluonas ir dvi daržinės.

1851 m. knygose jau užrašytos trys Šuminų sodybos, kuriose gyveno dvidešimt vienas žmogus. Eiguliu tuo metu jau dirbo Antanas Šuminas (anksčiau minėto Antano Šumino anūkas). Kiekviena šeima turėjo po 1 – 2 arklius, 2 – 4 jaučius (jais arė dirvas), 2 – 3 kiaules ir nemažą skaičių avių. Už žemę Ažvinčių dvarui mokėjo po 12,30 rublių. Be to, kasmet privalėjo dirbti po 6 dienas prie statybų ir po 13 dienų dvare įvairius ūkio darbus. Tai rodo, kad žemės visi turėjo po lygiai. To laiko knygose ne vienodai įvardijamas gyvenvietės pavadinimas. Vienur rašoma Pabaluošė, kitur - Užbaluošė, dar kitur - Smaldiškės ir net Smalgiškės. Šuminais imta vadinti tik XX a. pr. Taigi Šuminų kaimo pavadinimas gilesnių istorinių šaknų neturi. Matyt, atsiradęs pagal jo gyventojų vienodas Šuminų pavardes. O žmonių ne tik pavardės buvo vienodos, bet ir vardai dažnai kartojosi. Tad ir godos visų buvo tos pačios, kaip pirkios, pirtys, laukai ir pievos. Tik vėlesniais laikais šuminiškiai užsikrėtė aktyviai progresuojančiu šeimų skaldymosi ir valdų dalijimosi virusu. Tada kaime ėmė sparčiai daugėti pirkių, pievose – galingai įbestų skiriamųjų baslių, o laukai lyg voratinkliu traukėsi vis tankėjančiu ežių rezginiu. Kad žmonės lengviau būtų skirti, pradėta pravardžiuotis.

Ir senoji troba (iš asmeninio archyvo)

Prisiminimų autoriaus gimtoji troba šiandien

Tada ir atsirado Šuminiuose Andriokai, Prancisiokai, Jankiokai pagal senelių ar tėvų vardus, tik Šotka, Baltaragis, Mendelis, Abramokas ir Meiza buvo išgalvotos. Taip pagal šituos praminalus vienas kitą tiksliai skyrė, o, esant reikalui, koliojos. Dabar tik įsivaizduoti galime, kokias dainas dainavo Rozalija su Juozapota, Domicelė su Ona šiltais vasarų vakarais, kokias jų svajones Baluošo pakrančių nendrynai į savo paslapčių skrynias suklostė amžinam saugojimui. O iš Tauragnų ir Kazitiškio vizitacijos knygų sužinome, kad mūsų proseneliai buvo dori, darbštūs ir pamaldūs katalikai.

Deja, XX a. pr. labai paūmėjo šeimų skaldymasis ir žemės dalijimasis. Susikūrė net 12 savarankiškų ūkininkų – žemknišių. Ūkininkauti ne visiems sekėsi, todėl į kaimynų širdis ėmė graužtis pavydo kirminai. Ieškant materialinės paspirties, vienam, kitam šuminiškiui teko laimės paieškoti pasaulio platybėse.

Man Dievo buvo leista Šuminių žemę basomis kojomis palytėti, o vėliau ir ankstyvosios jaunystės prakaitu ją palaistyti. Su tilvikais ir žaliavarnėmis pakrykštaut saulėtąją vaikystę, trejetą vasarų išminties semtis šuminiškėj „piemenų akademijoje“. Plūgo, akėčių ir dalgio poterius išmokti jau septintoje kartoje – eigulio Kazio ir Marijonos šeimoje. Ši generacija pasiekė šeimų skaldymosi kritinę ribą ir praktiškai užbaigė žemės dalijimąsi. Jeigu vaikystė praskardėjo Šuminių laukuose ir pievose, sukarpytose į vienuolika rėžių, tai man su plūgu kreivaliojant pirmąsias vagas, įvyko paskutinis brolių Andriokų nesiauro rėžio pasidalinimas į tris siaurus. Daugiau Šuminiuose nebuvo nei kam, nei ką dalintis. Galiausiai skaldymosi ir dalybų virusą galutinai sunaikino atėję bolševikai, be ceremonijų suvalstybinę žemę, o šuminiškių dirvas 1958 – 1962 m. apsodinę pušaitėmis.

Šuminiškių vaikams dauguma gali tik pavydėti aplinkumos grožybių, natūralios gamtos, garsų bei spalvų harmonijos. Ypatingai įsimintini pavasariai, kai skaidri saulutė suplėšydavo peržiem kaimą gaubusią tylą. Ir dabar girdžiu bei matau, kaip sodriai Lašmeny karkluose lakštingalų šeimynos šneka, o iš padangės „čyru – vyru“ varpeliais vyturiai į žemę pabyra. Degesalėj ir Ilgasalėj nuo ryto ligi sutemų gaigalai antims peršas, deras, Keliaragio krūmuose tetervinų burbuliavimas

perdien nenutyla. Paliešiškėj pempių ansamblui „gyvi“ pritardamos, avys bliuna, mekena, Pakryžinės pušynėly kėkštai dėl konkorežio pešas, erzėlį lyg turguj kelia. Ant kalno Prancisių pušų gandras raudonsnapis kalena, Pagirų gegutė eglėj viena, o Liepasalėj kita žiemos vargus kad rokuoja, graudenas. Pakriaušės medžiuos žaliavarnių kelios poros labai plepios apsigyveno. Varnėnų vilbesys tik siaudžia sodeliuos, kartais slėpingai, rodos, jie šnekas. Maurynės iškišuly, žuvelių telkinį aptikęs, šūkauja garnys pilkasis, užrietęs snapą. Gal iš tilvikų šaipos, gal pietums kaimyną kviečia, o gal pačią? „Na, Sarti, Bėri, prie vagai!“ – lyg ritualo, lyg keryčių žodžiai laukus budina, o gal maldo arklių reikomą žemę. Prieš saulę sidabru liepsnoja geležiniai noragai... Štai kokioj pasakoj šuminiškiai pradėdavo pirmuosius žemiškos kelionės žingsnius. Nors raštą mūsų senoliai laikė poniška, artoju nebūtina maniera, betgi manė, kad du – trys pradinės mokyklos skyriai neatims arklo. Todėl, kai žiemys ant Baluošo užmesdavo tiltą sidabrinį, šarmotu žiemos metu paauglius tėvai grūdavo į Vyžius (apie 3 km.) rašto ir mokslo išminties pasisemti, nes arčiau pradinės mokyklos nebuvo. Taigi mano karta Šuminiuose rado tik „mokslingus“ šviesūnus, baigusius pradžios mokyklą. Gi daugumai peržiem su medinėmis klumpėmis plumpusių į mokslus vaikų, kai tik saulė, pavasariui šyptelėjus, į pabalius čiūpteldavo purienų amalą, o ežeras krištolo šipuliais į krantą sidabro tiltą išversdavo, nutrūkdavo takelis mokyklą, nes svarbiau buvo karvių

bandą kasdien miške ganyti, o kad graužaties vaikams mažiau dėl to būtų, vyresnieji nuolat į galvą kalė, jog žemdirbiui mokykla ir knygos ne taip jau būtinos. Svarbiausia - žemę mylėti, darbo nebijoti, kantrybės turėti – tai šuminiškio svarbiausia priedermė.

O Šuminuose, kaip ir anuomet, dienas keičia naktys, žiemos – vasaros, užmarštin skausmą ir džiaugsmą neša gyvenimas. Net ir sodybos kai kurios ištirpo it sniegas pavasarį. Štai – Marcelios, Šotkos trobų, Baltaragio nei senosios pirkios, nei naujosios lyg niekad ir nebūta. Tvoros, kuriomis rūpestingai buvo aptvarstytos visos pakelės, ir tos pragaišo. Bet užtai atsirado vienas pats naujausias statinys – tai stulpas su dailiai išpjaustinėta lenta, kuris kaip laikmečio liudininkas ar sargas, o gal teisėjas, ateities kartoms bylos, jog čia ne Šuminai, o tik jų muziejus... Viskas sudyla, viskas išnyksta. Jau nuo 1976 metų savojo eigulio Šuminai neturi. Daugiau kaip pusantro šimto metų be pertraukos šuminiškių eigulių dabotą mišką dabar sergi vyžiškiai ir kiti.

Aktorius **Vytautas Tomkus** prie savo pirtelės Šuminuose.

Šuminių Šuminai lieka prie Baluošo. Ir liks amžinai. Ypač, kai išgarsėjo filmuojant „Tadą Blindą“. Šuminius vasarą aplanko nemažai įžymybių. Šuminai žinomi Lietuvoje. Daug kas pasikeitė ir dar keisis. Laikas negailėstingas. Šuminių liko nedaug. Kitomis pavarsėmis dabar skardena Baluošo pakrantės. Bet mano atminty išliko anie – tikrieji lietuviško kaimo gyventojai, kurie mokėjo susiliesti su gamta.

DĖMESIO!

Birželio 2 dieną (šeštadienį) kviečiame į ekskursiją po Aukštaitiją

Numatomas maršrutas: Tauragnai – Zarasai (Stelmužės ažuolas, Apžvalgos ratas) - Šlyninkų vandens malūnas (netoli Zarasų; ekskursija ir vaisės – 12 Lt žmogui) - Apžvalgos bokštas (Kriaunos, prie Sartų) – Rokiškis (dvaras, bažnyčia; kaina – apie 5 litus) – Edukacinė programa „Vyno kelias“ (netoli Pandėlio, penkių vyno rūšių skanavimas su skirtingomis užkandėlėmis, kaina 35 Lt žmogui). Namų grįžtame pro Svedasus. Programa dar yra derinama, ją galima ir keisti, todėl laukiame jūsų pasiūlymų. Kelionės kaina – apie 10 Litų. Autobuse 69 vietos.

Mano prisiminimuose jie gyvi. Jų sukaupta energija – dvasios turtai žadina viltį. Keli dar gyvi senukai – kaimo puošmena, gyvieji eksponatai. Jie ir įspūdinga gamta į Šuminius vilioja šimtus turistų“.

Šiandieną Šuminių kaime belikę keturi nuolatiniai šio kaimo gyventojai: Šuminienė Aldona Ona (g.1931 m.), Šuminienė Janina (g.1932 m.), Nastia (g. 1949 m.) ir Vytautas (g.1952 m.) Kurmiai.

Kaimas atgyja vasarą, kai čia užplūsta sodybų paveldėtojai, vilų savininkai, turistai. Nebeliko senojo Šuminių kaimo. Liko tik gražūs prisiminimai ir ramus gamtos kampelis, kuriame užuovėją randa kiekvienas pakeleivis.

Nuotraukos **Justinos Šuminaitės**

Registruokitės pas Valdą Žebelienę iki gegužės 20 dienos.

Informuojame, kad rugpjūčio mėn. ekskursijai į Rygą – Jūrmalą jau yra užsiregistravę 96 žmonės (gali važiuoti 69). Jei niekas neatsisakys, pirmenybė bus taikoma aktyviems bendruomenės nariams ir rėmėjams.

Balandžio 27 - Medicinos darbuotojų diena.

Bronė Juknevičienė Medikė iš pašaukimo

Taip kalbinti tauragniškiai apibūdino mums visiems puikiai pažįstamą **Aldoną Driukienę**.

Albina Kazickienė. „Laimingi žmonės, kurie arti turi savo gimines, bet dar laimingesni tie, kurie turi gerus kaimynus, nes su artimu kaimynu susitinka kasdien. O jeigu dar tas kaimynas yra nuostabus žmogus, kuris tave užjaus, paguos, padės ir patars – tai ir rūpesčiai lengviau įveikiami.

Mums pasitaikė laimė turėti nuostabius kaimynus, o ypač - kaimynę Aldutę, kuri turi geriausias žmogaus savybes, todėl ir yra medikė. Ji padeda visiems be išimties: jauniems, seniems, vaikams. Ypatingai jos geranoriškumą pajunti, kai prisireikia mediko pagalbos. Padėti ji niekada neatsisakė – ir kai dirbo, ir dabar, būdama pensininkė.

Aldutė išgyvena dėl svetimų nelaimių, dėl vyresnio amžiaus žmonių ligų ar kitų bėdų ir visada pasiūlo savo pagalbą. Nėra Tauragnuose tokio žmogaus, kuris taip remtų vienišus žmones (net ir materialiai), lankyti ligonius ir padėti, kuo tik gali. Labiausiai, žinoma, medikės patirtimi ir žiniomis. Mano vaikai ją vadina „šventąja Terese“. Aldutė niekam ir niekada nepasakys: „Negaliu, neturiu laiko, neateisiu“. Jeigu tokių žmonių būtų daugiau, Tauragnų padangė būtų

šviesesnė. Ji moka kiekvienam patarti, paguosti, palengvinti dvasinę būklę.

Visas gerąsias savybes Aldona paveldėjo iš savo tėvelių ir įskiepijo savo vaikams. Mes, tauragniškiai, mielai važiuodavom pas juos į talką kasti bulvių. Tų bulvių visai nedaug, o pats smagumas laukdavo po darbo – vakarienė, dainos, pašnekesiai iki vėlyvo vakaro.

Aldona, būk ilgai ilgai sveika, laiminga, kūrybinga. Ačiū, kad Tu esi“.

Bronė Žvirblienė. „Nepakeičiami žmonės ir bėdoj, ir rodoj, visada prisišaukiami. Kai sunkiai susirgo vyras Kęstutis, pamačiau, ką mums reiškė Aldonos pagalba. Ir ne tik Aldonos, aš jų abiejų negaliu išskirti. Aldona ateidavo ir dieną, ir naktį, jei reikėdavo. Kartu buvo ir paskutinę naktį... Kai gydytojas išrašė vaistus, o jų Tauragnuos nebuvo, Alvydas važiavo į Uteną, nerado ir ten, tai patys rūpinosi, kaip tų vaistų gauti. Jokios pagalbos net nereikėjo prašyti, patys matė, kada reikėjo padėti. Kai likau viena, dar labiau pajutau rūpestį ir pagalbą. Stengiuosi netrukdyti, bet jie patys pasiūlo ar į Uteną nuvežti, ar „ūkiškais“ klausimais pataria, ar tiesiog pasikviečia į savo namus, kai pasijuntu vieniša. Žinau, kad turėčiau kalbėti apie Aldonos, kaip medikės, pagalbą, bet esu dėkinga jiems abiem.

Jeigu visi medikai būtų tokie kaip Aldona! Mes tai visą gyvenimą buvom kaimynai, gal atrodo, kad sulaukiu pagalbos kaip kaimynė, bet Aldona padeda labai daug kam. Važiuoja į Pilkenius slaugyti tokios Musteikienės, labai daug padeda kaimynei Sudnienei, leidžia vaistus visiems, kuriems reikia tokios procedūros. Vieną savaitgalį nebuvo gydytojo, tai važiavo net į Gaidžius. O kiek padeda mokytojai Taleikienei! Vieną kartą ji išvažiavo į Uteną, tai Aldona jos vyrui valgyti nunešė, nes kol žmona grįš, kol pagamins... Ir taip buvo ne vieną kartą. Daugeliui žmonių padeda, niekam nedaro išimčių. Atrodo, galėtų ir nebedirbti, nes jau pensijoje, bet Aldona taip supranta medikės pareigą. Nežinau, ar dar galėtų būti geresnis žmogus, nei ji. Galėčiau daug dėkoti, bet žinau, kad žodžiais neatsidėkosiu už abiejų Driukų gerumą“.

Joana Taleikienė. „Iš Aldonos Driukienės sulaukiu pagalbos jau labai seniai, kai vyrą ištiko pirmas insultas. Tai buvo prieš šešerius metus. O kai prieš pusę metų ištiko antra bėda, Aldona atėjo pati ir pasiūlė pagalbą. Pakviečia gydytoją, nuperka vaistų, slaugos priemonių, mane nuveža į Uteną, net maisto nuperka. Kodėl taip daro? Net nežinau. Gal todėl, kad kitaip negali, toks Aldonos gyvenimo būdas. Jos tėvai labai geri žmonės buvo, tai gal ir dukra paveldėjo tokį gerumą, nuoširdumą, atjautą žmonėms. Aldona jau seniai nebedirba, galėtų ir pamiršti ligonius, bet taip nėra. Net nežinau, iš kur jai tiek jėgų ir kantrybės. Visus globoja, kuriems tik reikia pagalbos.

Jei man kas ir pasisėkė gyvenime – tai visų pirma žmonės, kuriuos sutikau. Kai ištinka bėda, tada pamatai, tarp kokių žmonių gyveni. Labai ačiū ir daktarui Paleckiui, ir Driukams, ir kaimynams Talaikiams. Turiu nuostabius

kaimynus. Ir Driukienė, ir Talaikiai net ir valgyti atneša. Ne dėl to, kad neturim – jie tiesiog taip supranta pagalbą, pasirūpina kasdieniškais dalykais. Negaliu kalbėti vien apie Aldoną, jos vyras mums irgi daug padeda. Tai jis visur vežioja, kai tik reikia, o Aldona tariausi su gydytojais dėl gydymo, slaugos, kad tik suteiktų kuo geresnę pagalbą“.

Padėkojau mokytojoms, kad sutiko kalbėtis, žinau, kad nebuvo lengva, nes jos kalbėjo ne tik apie Aldoną Driukienę, bet ir apie savo bėdas. O jos dėkojo, kad laikraštyje bus parašyta apie, jų žodžiais tariant, didžiausios pagarbos ir dėkingumo vertą žmogų. Aš tikrai sutinku su jomis. Pati irgi esu labai labai dėkinga Aldonai Driukienei už pagalbą. Ir aš jaudinausi klausydama, ką pasakoja mokytojos, nes išgyvenau tą patį ir sulaukiau tokios pat pagalbos ir supratimo. Tik pačią Aldoną buvo labai sunku prikalbinti parašyti apie save. Ilgokai teko įtikinti, kad apie savus žmones turime kuo daugiau žinoti ir pasidžiaugti jų gerais darbais.

Pasakoja **Aldona Driukienė**. „Medicinos sesele dirbau 44 metus. Nė kiek nesigailiu, kad pasirinkau tokį darbą. Kai vaikai manęs paklausdavo: „Mama, jeigu tau reikėtų iš naujo rinktis specialybę, ką tu pasirinktum?“. Aš negalvodama atsakydavau, kad tą pačią.

Mokykloje dar pagalvodavau, kad norėčiau būti mokytoja, bet buvau tremtinių vaikas ir pati tremtinė, todėl į aukštąją mokyklą stoti neturėjau jokių galimybių. Į Lietuvą iš Sibiro grįžom, kai aš jau buvau baigusi 6 klases. Nesupratau, kokia aš nusikaltėlė, bet žinojau, kad man pasirinkimo galimybės nėra labai didelės. Tada ir pasirinkau Utenos medicinos mokyklą. Ir visai nesigailiu!

Pirmoji mano darbovietė buvo tėviškėje, Alantoje, Molėtų rajone. Dirbti pradėjau 1966 metais. IštekJau, gimė vaikas, gyvenom pas mano tėvus. Man iki darbo buvo apie 2 km., o Alvydui apie 10 km. Ir tada Alvydas pradėjo ieškoti, kur galėtume dirbti abu kartu. Jam pasiūlė Tauragnus. Atvažiavo, pasikalbėjo dėl savo darbo ir užėjo į ambulatoriją. Sugrįžęs ir sako: „Žinai, o Tauragnuose dirba tavo „grupiokas“ Jonas. Tau darbo bus“. Taip 1970 metais ir atvažiavom į Tauragnus. Aišku, man iš namų

labai nesinorėjo važiuoti ir darbovietę keisti nebuvo langva. Ašarų buvo visiems!

Apsigyvenome pas šviesios atminties Brazaičius. Jie buvo labai geri žmonės, su jų vaikais dar ir dabar retkarčiais susitinkam. Pirmoji mano darbo diena buvo 1970 metų liepos 16. Patekau į draugišką kolektyvą, buvom visi jauni, gerai sutarėm. Tuo metu Tauragnuose veikė dar ir ligoninė, o daktaro nebuvo, tai Jonas Lingė dirbo ambulatorijos vedėju, o aš ligoninėje. Kai ligoninė uždarė, į jos patalpas perkėlė ambulatoriją. Darbo sąlygos pagerėjo, bet daktaro Tauragnai vis tiek dar nesulaukė. Buvo atvažiavę keletas, bet nė vienas ilgiau nepasiliko.

Vieną dieną matom visos moterys pro langą – ateina takeliu nuo parduotuvės jaunas, gražus, aukštas, lieknas vyriškis. Negi jis pas mus?! Neapsirikom – tai buvo mūsų daktaras Paleckis. Atvažiavo tik apsižiūrėti, o dirba iki šiol. Aš apie daktarą norėčiau pasakyti daug gražių žodžių. Tai labai tolerantiškas, nuoširdus žmogus. Pas jį, kaip ambulatorijos vadovą, būdavo visai nebaisu užėiti, nes žinojom, kad visada supras, paaiškins, paguos ir nuramins. Jis visiškai nemoka bartis, nors kartais gal ir reikėtų. Labai norėtųsi, kad tokių daktarų būtų daugiau, puikių žmonių ir specialistų.

Nuotraukoje: „Mes susitikdavom ne tik darbe...“ **Birutė Blažienė, Vanda Grigaliūnienė, Aldona Driukienė, Janina Puodžiukienė** (iš asmeninio archyvo)

1988 metais persikėlėm į naujas patalpas. Ten ir dabar dirba medikai, tik jų jau žymiai mažiau. Pačiais gražiausiais žodžiais galiu kalbėti apie savo kolegas. Kartu išgyvenom nelaimes ir nesėkmes. O jų būdavo... Mūsų

buvo 10, o dabar liko tik 4. Kaimo žmogui labai svarbu, kad medicinos pagalbą jis gautų vietoje, laimė, kad ir vaistai kompensuojami. Matau, kad ne vienai šeimai šiandien labai sunku, ir ne tik tiems, kuriuos užpuola ligos.

Per tiek darbo metų buvo įvairių nutikimų: ir mirė, ir gimė, ir skendo... O kiek avarių, kurių aš labai bijodavau! Dar nebuvo Tauragnuose gydytojo, kai sankryžoje ties Stasiuko Abario namais įvyko avarija. Teko gelbėti du žmones. Vienas vienam kampe, kitas kitam, nežinau, prie kurio pulti pirmiausia. Staiga išgirdau: „Aldona, gal tau padėti?“. Tai buvo Aldona Lekavičienė. Kol atvažiavo „greitoji“, prabėgo, atrodo, kelios valandos. Laimė, viskas gerai baigėsi, vyrai liko gyvi, vienas ir dabar Tauragnuose gyvena.

Danguolė Grabauskienė Apie vyšnių sodą ir sveikatą

Balandžio 4 dieną Tauragnuose svečiavosi Žolinčių akademijos prezidentė Danutė Kunčienė. Su seniūnu Alvydu Danausku ji aptarė darbus, kurie laukia sodinant vyšnių sodelį Eugenijai Šimkūnaitei atminti. Vėliau susirinkusiems tauragniškiams D. Kunčienė skaitė paskaitą „Būti sveikam - būti savimi“ ir pristatė naują knygelę „Slėpinys sėkloj“.

Tauragnuose mums gera. Turime gerus kaimynus ir gerų draugų. Malonu pasikalbėti susitikus, o ir kaimų žmonės labai noriai bendrauja, pasipasakoja apie savo gyvenimą, senesni, žinoma, ir apie ligas. Savo darbo pamiršti negaliu, nes žmonėms privalu padėti. Todėl ir vaistus suleidžiu, ir lašelinę pastatau. O mano Alvydas neatsisako manęs į kaimą nuvežti, jei ten reikalinga pagalba. Tai ko man daugiau reikia? Jei dar žmogus jautiesi reikalingas, tai ir puiku.

Visiems mano buvusiems bendradarbiams linkiu kuo geriausios sveikatos, sėkmės darbuose, daug energijos, pasitikėjimo žmonėmis. Norėtusi, kad kiekvienas, kuriam reikalinga pagalba, su šypsena išeitų iš Jūsų įstaigos. Dar kartą sėkmės. O aš Jūsų dažnai pasiilgstu...“

Su Medicinos darbuotojų diena, visi kada nors Tauragnuose dirbę ir dabar dirbantys gydytojai, felčeriai, medicinos seserys, slaugytojos, sanitarės... Tegul Jus visus žmonės mini tik gerais žodžiais!

Gaila, žmonių susirinko nedaug, gal ir trisdešimt nebūtume suskaičiavę. O pasiklausyti buvo tikrai įdomu, labai paprastai ir populiariai lektorė kalbėjo apie dalykus, kurie, regis, ir girdėti ne kartą, tačiau nuo to nepraranda savo aktualumo. D. Kunčienė akcentavo dešimt dalykų, ką reikia daryti, kad būtume sveiki. Tai pirmiausia – malda ir meditacija, t.y. sugebėjimas nusiraminti, „atsijungti“ nuo visų rūpesčių. Toliau – fiziniai pratimai, bent jau „tinginio mankšta“, kaip sakė lektorė, vaizdžiai parodydama, kas tai yra. Trečia – taisyklinga mityba. Ties šiuo punktu D. Kunčienė sustojo ilgiau, aiškino, kai svarbu stengtis valgyti daugiau tai, ką duoda gamta. Toliau išskyrė higieną (ypač pirties naudą organizmui), poilsį, aprangą (mažiau sintetikos). Dar buvo kalbėta apie namų, pramogų (tai kaip prieskonis gyvenime) svarbą žmogui, taip pat apie reiklumą sau bei draugų reikalingumą gyvenime.

Po paskaitos dar ilgokai tauragniškiams nepaleido lektorės, pirkė knygeles, įvairius prieskonius, tepalėlius, konsultavosi.

Dėkodama seniūnui už bendrą darbą D. Kunčienė įteikė savo knygelę, o taip pat firminius Žolinčių akademijos marškinėlius; bendruomenei – jau besiskleidžiančių narcizų vazonėlį. Lektorei Utenos kraštytyros muziejaus vardu dėkojo Bronė Juknevičienė, kuri išreiškė viltį, kad Žolinčių akademija bendradarbiaus su muziejumi.

Žmonėms išsiskirsčius svečiai užėjo į E. Šimkūnaitės edukacinę klasę, pasivaishino žolelių arbata. Viešnia pavaišino nepaprastai skania užtepėle iš sėklų. Buvo kalbėta apie darbus, kurie prasidės, kai tik iš Babtų eksperimentinio ūkio atkeliaus visos vyšnaitės. Tikėkimės, bendromis pastangomis sodelis E. Šimkūnaitei atminti tikrai sužaliuos.

Nuotraukoje: pirmoji vyšnaitė jau seniūno rankose.

Balandžio 9 dieną mūsų kraštiečiai Romualdas Šimkūnas Tauragnuose pristatė savo naują knygėlę “(Ne)paprastas istorijas”. Apie tai rašysime jau kitame mūsų laikraščio numeryje. O šiandien Jūsų dėmesiui dar viena smagus pasakojimas, kurį autorius atsiuntė mūsų laikraščiui.

Romualdas Šimkūnas, dieras iš Vyžių

Būva, būva, kaip nebūva

ANGLISKAS NUOMARAS

Parūpa paskeminėt par buvusį susiedų Vincokų, išėjusį užkuriom až Vaikšniūnų. Paspūsdamas dvyrą ratas, pra Mikaloraistį, Ponekelio, galų gali, asfaltu, pasekieu saniai matytų jaunystes varliamušį.

Jurginės (Jorė, Jūrė) – tai lietuviška pavasario žalumos šventė, minima **balandžio 23 dieną**. Senovės Lietuvoje Jurginės būdavo reikšminga žemdirbių ir arkliaganių šventė. Nuo seno šią dieną buvo švenčiama gyvulių globėjo Ganiklio ir žalumos dievo Jorio garbinimo šventė. Jorėti – reiškia augti, plisti, žaliuoti ir t. t. Sakoma „pažaliavo kaip jorė“, „medis žalias it jorė“. Visoje Lietuvoje buvo tikima, kad per Jurgines negalima nieko dirbti laukuose su arkliais, nes tai - jų šventė. Tikima, kad Jurgis rūpinasi gyvuliais, kol jie ganosi lauke, todėl per Jurgines banda būdavo

Dabojų, dieras kiurksa in taburetkas, tunkių bezu pavėny, marmėdamas kemša multankų liujkan. Aplink jo kojas vyniojas, murkia juodas katinas. Šuva, mani pamatys, kai isiūtys, pradėja draskytis in linciūgą.

– Vinca, kas gi tau, kad tinginiauji, – paklausiau.

Mani pamatis, Vincokas rimtu burnu daboja, sakytum išsigundys ar sielvartą pylnas.

-Saniai bemačiau, girdėjau Londani par sūnų būvai. Klok, kū matei ir girdėjai.

Žodis pa žodžių anas prispažyną, kad būdamas Anglijaj, par uždarbiuos išvažiavusį sūnų, trumpindamas letingas, nobodžias dienas, ažusūke kroman, pilnan pigių naujų kostiumų, marškinių, naktaizų, punčekų, tūplių. Pamįslis, kad pigios varškės ir šuva neėda, pirkinių sūnui nepasrodys.

Namie būdamas, sulaukis atlaidų, pasrėdis Londoni pirktais rūbais, Vincokas su bobu išvažiavis Ignalynan. Pravažiavus Petravą dvarų, iš palšų debesų paspyla lietus.

– Dabojų, mana žiponas, kelnes tirpsta, kaip cukrus šiltam undeny. Aik tu skradžiai, naktaiza nuslyda klynan, daraus nuogas. Palmina persgunda, išbala kai vištašūdis, pradėja drabėt. Ai tu gyvate, nusipirkta pagrabiniai aprėdai, padaryti iš nūžnykų poperiaus.

Rimtų burnų nutaisys, Vincoką paklausiau, kur anas, nuogas būdamas, nuvažiava.

– Vežimi, in maišes būva gūnela. Jon susvyniojis grįžau namo, – guodes biednykas. Bijodamas sustiktei su pažystamais, važiavau pušyniokų šunkeliais ir kvartalynem. Vyskas būt baika, ale blagai kad Palmynai, man dedas, nuomaras pristoja.

Gryždamas namo, pamysliau: „Iškada Palmynas, boba būva kai uoga...“

Nuomaras – nuomaris; paskeminėt – viešėti; kiurksa – sėdi; multanka – tabako rūšis; kromas – parduotuvė; naktaiza – kaklaraištis, punčekas – kojinės; tūpliai – batai; nūžnykas – išvietė; maiše – šienmaišė; gūnela – paklotas; iškada – gaila.

Nuotraukoje: Romualdas Šimkūnas tėviškėje.

pirmą kartą išgenama į lauką. Stengtasi per Jurgines gyvulius kuo geriau pašerti ir prižiūrėti.

Prieš pat Jurgines, **balandžio 20 dieną**, tauragniškiai svečiuosis Vilniuje, Mokytojų namuose. Jie parodys kompoziciją „Ką lemia paukščiai“ (pagal Eugeniją Šimkūnaite).

Balandžio 21 d. 12 val. Jurginių šventė prasidės Utenos kultūros centro kieme. Vyks Jurginių mugė, kurioje dalyvaus tautodailininkai, nagingi amatininkai, sodininkai, daržininkai.

Nuo 14 val. koncertuos Utenos rajono kaimo kultūros centrų mėgėjų meno kolektyvai. Šventėje dalyvaus ir mūsų kultūros centro dainininkės.

Danguolė Grabauskienė Seniūnijų sporto žaidynės

Vyksta 2012 metų Utenos rajono seniūnijų sporto žaidynės. Kol kas geriausiai sekėsi mūsų šachmatininkų komandai. **Nuotraukoje:** Žymantas Trimonis, Regina Rusakevičienė, Aloyzas Grigonis. Jie iškovojo III vietą. Šaškėmis žaidė Gražina Grašienė, Povilas Šinkūnas ir Žydrūnas Kairionis. Iškiovota IV vieta. Ketvirtą vietą taip pat iškovojo smiginio komanda (Danguolė Grabauskienė, Raimundas Kairionis ir Edmundas Žebelys).

Gaila, kad vienintelė mūsų seniūnija neturėjo savo atstovų stalo teniso varžybose ir todėl nepelytas nė vienas įskaitinis taškas (net užimta paskutinė vieta „uždirba“ keturis įskaitinius taškus). Tauragniškiai taip pat nedalyvavo futbolo varžybose, kurios vyko kovo 31 dieną. Taigi tenka apgailestauti, kad tarp devynių seniūnijų kol kas esame tik septinti.

PAS DARŽELINUKUS IR MOKYKLINUKUS (informuoja Aldona Tartilienė ir Aldona Budreikienė)

Pradinukai dalyvavo akcijoje „Plastmasės atliekos virsta gaminiais“, kuri buvo vykdoma pagal su Utenos rajono savivaldybės administracija pasirašytą sutartį dėl papildančios atliekų surinkimo sistemos diegimo. Už aktyvią veiklą jiems atiteko prizas – išvyka į baseiną.

Minėdami Žemės dieną mokinukai rašė laiškus Žemei, dėkodami už jos gerumą, piešė piešinius. Mokykloje surengta laiškų ir piešinių parodėlė. Pasitikdami Velykas margino kiaušinius, o darželinukai ir svogūnus augino, kad vitaminų nestigtų...

Turbūt dėl to labiausiai susirūpinusi mūsų seniūnijos sportinio darbo organizatorė Jūratė Šinkūnienė, nes nuo vadovo pastangų daug priklauso.

Pasaulinės Žemės dieną - kovo 20-ąją darželinukai, pasitelkę išmonę ir kantrybę, iš popieriaus sukūrė „žemę“. Atsidėkodami už Žemės dosnumą, darbelį papuošė savo padarytomis gėlytėmis.

Išauginti svogūnai – virėjai

Velykų laukiant...

TRUMPAI

2012 m. traktorių techninės apžiūros grafikas

Kovo 30 d. Tauragnų kultūros centre vyko susitikimas su valstybinės priešgaisrinės priežiūros skyriaus inspektoriumi Dainiumi Steibliu ir aplinkos apsaugos departamento inspektoriumi Eimantu Puodžiuku. D. Steiblys supažindino klausytojus su gaisrų statistika, rodė vaizdinę medžiagą apie gaisrus ir jų padarinius. E. Puodžiukas kalbėjo apie pievų deginimą, kada padaroma didelė žala gamtai ir pačiam žmogui.

Atvyko Utenos rajono socialinių paslaugų centro direktorė Danguolė Mačionytė. Ji supažindino susirinkusius klausytojus su centro teikiamomis paslaugomis.

Kovo 24 d. Kultūros centro moterų ansamblis dalyvavo Aukštakalnio pagrindinėje mokykloje surengtoje šventėje „Dainų nupinsim pyne“. Taip pat dalyvavo Utenos kolektyvai „Atgaiva“ ir „Levindra“, daugiališkių kapela bei svečiai iš Kaišiadorių.

Kovo 23 d. mėgėjų teatras „Mokas“ buvo išvykęs į Kuktiškes, kur parodė L. Didžiulienės–Žmonos komediją „Paskubėjo“.

Balandžio 24 d. 13.30 val. seniūnijoje (buvusiuose Šeimos veiklos namuose) vyks informacinis renginys Utenos rajono seniūnijose gyvenantiems potencialiems vietos projektų pareiškėjams.

Informacinio renginio darbotvarkė

* Pranešimas apie Utenos rajone vykdomus ir pateiktus projektus, kuriuos administruoja Utenos regiono vietos veiklos grupė. Trumpos diskusijos.

* Pranešimas apie juridinių bei fizinių asmenų galimybes rengti projektus bei juos teikti Utenos regiono vietos veiklos grupei. Atsakymai į potencialių vietos projektų pateikėjų klausimus.

* Pranešimas apie tarptautinio projekto „Tradicio menų ir amatų mainai“ įgyvendinimą.

* Utenos rajono moksleivių kūrybinės parodos atidarymas.

* Diskusija apie kaimo plėtrą, ekologiją ir pilietinį aktyvumą.

Visus susidomėjusius kviečiame dalyvauti.

Klykių kaimas - balandžio 17 d. 10-11 val.

Bajorų kaimas - balandžio 17 d. 10-11 val.

Sirvydžių kaimas - balandžio 17 d. 11-12 val.

Tauragnų mstl. (Turgaus aikštė) - balandžio 19 d. 13-14 val.

Sėlos kaimas - balandžio 19 d. 13-14 val.

Renkami seniūnijos gyventojų parašai dėl prašymo taikyti elektros energijos kainų lengvatas Tauragnų seniūnijos gyventojams. Pasirašyti galite Kultūros centre, taip pat prašome kreiptis į seniūnaičius ir bendruomenių pirmininkus.

Kovo mėnesį priimti savivaldybės tarybos sprendimai – aktualūs ir tauragniškiams (informacija iš interneto)

Utenos rajono savivaldybė įsitraukė į šiais metais pradėtą vykdyti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Vietos bendruomenių savivaldos programą. Posėdyje priėmus sprendimą Nr. TS-66 „Dėl Vietos bendruomenių savivaldos 2012 metų programos naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ greitu laiku su ministerija bus pasirašyta sutartis, pagal kurią Utenos rajono savivaldybei bus pervestos lėšos, kuriomis bendruomenės galės pasinaudoti tenkindamos viešuosius poreikius.

Lėšos bus skirtos ir mūsų seniūnijai.

Tarybos posėdyje šešių seniūnijų gatvėms suteikti pavadinimai. Tauragnų seniūnijos Klykių kaimo gatvėms suteikti Bajorų, Pakrantės, Ažukalnės, Žvejų, Ežero ir Ažuolų pavadinimai, Vilkablaudzės kaimo – Liepų, Eglyno ir Lauko, Sirvydžių kaimo – Pušyno, Klevų ir Liepų, Sėlės kaimo – Ežero, Piliakanio, Laukų, Kalnų ir Parko, Maleckažemio – Papirčių, Piliakalnio ir Guobų, Pilkenių kaimo – Žalvarnių, Gandrų, Stučių ir Smėlupio pavadinimai.

A+TA Seniūnijoje kovo mėn. mirė

EMILIJA BARKUVIENĖ, Daunorių k., 86 metų;

BRONISLAVA JUČIENĖ, Musteikių k., 82 metų.

Užjaučiame artimuosius.

Nuotraukos Aldonos Budreikienės, Danguolės Grabauskienės, Aldonos Tartilienės.

Redagavo ir maketavo

Danguolė Grabauskienė.

Spausdino Utenos spaustuvė.

